

duktionsforeningerne dog med fradrag af de beløb, der af overskuddet blev udbetalt andelshaverne som efterbetaling for leverede produkter. Et underudvalg indenfor udvalget udarbejdede ligeledes et særligt forslag, der under skattepligten inddrog samtlige brugsforeninger, medens det for produktionsforeningernes vedkommende blev stående ved de gældende regler om skattepligtens omfang. Dette forslag byggede iøvrigt med hensyn til opgørelsen af den skattepligtige indkomst på et i vor skattelovgivning nyt princip, idet det som hovedgrundlag for beskatningen arbejdede med en fikseret indkomst, beregnet til 5 pct. af vedkommende forenings formue, opgjort efter statskattelovens regler om opgørelsen af skattepligtig formue. I tilfælde af virksomhed udenfor medlemskredsen skulle foreningen ifølge forslaget beskattes fuldt ud af en så stor del af det samlede overskud, som forholdsmæssigt svarer til den del af omsætningen, som falder udenfor medlemmernes kreds, og med 5 pct. af en så stor del af foreningens formue, som forholdsmæssigt svarer til omsætningen med foreningens egne medlemmer. Underudvalget foreslog den således opgjorte indkomst beskattet efter en progressiv rateskala, stigende i forhold til omsætningen med ikke-medlemmer, medens købmandsorganisationernes forslag gik ud på at beskatte den efter forslaget skattepligtige indkomst efter skalaen for beskatning af personer (og med forsørgerfradrag som for personer).

Den 24. november 1939 fremsatte den daværende finansminister i folketinget forslag til lov om overordentlig indkomst- og formueskat til staten for skatteårene 1940—41 og 1941—42, i hvilket forslag der var indføj et særligt afsnit om beskatningen af kooperative virksomheder, der i hovedsagen byggede på det ovennævnte underudvalgsforslag af 1936. Under rigsdagsbehandlingen ændredes forslaget og fik i loven — den første udskrivningslov — af 20. marts 1940 den form, det pågældende afsnit, praktisk talt uændret, har haft i alle de senere årlige udskrivningslove.

Heller ikke denne „midlertidige“ skattelovgivning bragte imidlertid ro om kooperationsbeskatningen; bl. a. rettedes der kritik mod „4 pct.-fradraget“ for brugsforeningerne. I 1946 nedsatte den daværende finansminister et nyt udvalg, sammensat af repræsentanter for erhvervsorganisationerne, andelsbevægelsen og administrationen, med det formål at underkaste hele problemet vedrørende beskatningen af de kooperative

virksomheder en fornyet undersøgelse og overvejelse.

Dette udvalg afgav betænkning i september 1948. Der redegøres heri for et af udvalgets embedsmandsgruppe fremsat forslag, hvortil man søgte at opnå tilslutning fra de andre repræsentanter i udvalget, men det lykkedes ikke at nå til enighed. Dette forslag går i store træk ud på følgende:

a. Under skattepligten inddrages alle brugsforeninger og alle produktions- og salgsforeninger.

b. Indkomstgrundlaget udgøres af foreningens årsoverskud med fradrag af de beløb, der udloddes til medlemmerne som dividende eller som efterbetaling; en til 4 pct. af formuen beregnet fikseret indkomst benyttes som subsidiært beskatningsgrundlag for brugsforeningerne i visse tilfælde. Har en forening drevet virksomhed udenfor dens almindelige formål, og har en produktions- og salgsforening drevet detailsalg fra butik, fra vogn eller på anden måde, henregnes overskuddet herved til den skattepligtige indkomst. Brugsforeninger, der sælger varer udenfor medlemmernes kreds, skal til den skattepligtige indkomst medregne en så stor del af årsoverskuddet, som svarer til forholdet mellem omsætningen med ikke-medlemmer og den samlede omsætning. Og produktions- og salgsforeninger, der i vedkommende regnskabsår har foretaget opkøb af råvarer hos andre end medlemmer, skal medregne en så stor del af årsoverskuddet, som svarer til forholdet mellem købesummen for disse råvarer og købesummen for samtlige i regnskabsåret leverede råvarer, såfremt købesummen for de hos ikke-medlemmer indkøbte råvarer overstiger 3 pct. af købesummen for samtlige i regnskabsåret leverede råvarer.

c. Den efter foranstående skattepligtige indkomst er foreslået beskattet med en proportional skattesats, svarende til beskatningsprocenten for aktieselskaber.

Overfor dette forslag har andelsbevægelsens repræsentanter udtalt betænkelighed ved at tiltræde, at forskellen i den skattemæssige behandling af åbne og lukkede foreninger nu definitivt foreslås ophævet, og de har taget afstand fra en beskatning efter samme skattesatser som aktieselskaber. Andelsbevægelsens repræsentanter har dog ud fra ønsket om, at der skabes ro om Kooperationens beskatningsforhold, accepteret forslaget som et forhandlingsgrundlag.

Erhvervsorganisationernes repræsentanter har kunnet tiltræde, at skellet mellem åbne og lukkede foreninger slettes, og